

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

URAD ZA RAZVOJ IN KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA
SVET ZA KAKOVOST IN EVALVACIJE

Sprejeto na 9. korespondenčni seji Sveta za
kakovost in evalvacije dne 10. 5. 2024

Na podlagi 19. člena Pravilnika o posodabljanju v vzgojno-izobraževalnega dela (Uradni list
RS, št. 7/14, 27/17 in 47/19) Svet za kakovost in evalvacije izdaja:

**PROTOKOL O DOLOČANJU IN NAČINU IZVAJANJA
NACIONALNIH EVALVACIJSKIH ŠTUDIJ**
(uradno prečiščeno besedilo)

I. Splošne določbe

1. člen
(vsebina protokola)

Ta protokol ureja določitev temeljnih meril, kriterijev in standardov izvajanja nacionalnih evalvacijskih študij, postopek identifikacije tem in javnega povabila za pripravo predlogov nacionalnih evalvacijskih študij ter njihov izbor, metodologijo vrednotenja in spremljanja posameznih nacionalnih evalvacijskih študij ter identifikacijo kazalcev kakovosti za vrednotenje rezultatov nacionalnih evalvacijskih študij.

2. člen
(pristojnosti koordinatorja)

Koordinator nacionalnih evalvacijskih študij (v nadaljevanju: koordinator) je pristojni javno raziskovalni zavod, ki opravlja vse strokovne in administrativno-tehnične naloge v zvezi z javnimi povabili za predloge nacionalnih evalvacijskih študij na razpisano temo.

Koordinatorja s sklepom določi minister, pristojen za izobraževanje (v nadaljevanju: minister).

Ostale strokovne in administrativno-tehnične naloge za Svet za kakovost in evalvacije (v nadaljevanju: svet) opravlja Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljevanju: ministrstvo), Urad za razvoj in kakovost izobraževanja.

Koordinator ne more nastopati kot prijavitelj nacionalne evalvacijske študije, pri čemer so lahko raziskovalci, zaposleni pri koordinatorju, vključeni v evalvacijske študije drugih prijaviteljev.

3. člen
(opredelitev nacionalnih evalvacijskih študij)

Na nacionalni ravni se evalvacija vzgojno-izobraževalnih programov izvaja z nacionalnimi evalvacijskimi študijami. Sestavljajo jih izvirne evalvacijske študije in sekundarne analize podatkov mednarodnih in nacionalnih evalvacijskih študij. Nacionalne evalvacijske študije trajajo od 12 do 24 mesecev.

II. Postopek določanja nacionalnih evalvacijskih študij

4. člen
(identifikacija tem nacionalnih evalvacijskih študij)

Svet praviloma oktobra prične postopek za izbor tem nacionalnih evalvacijskih študij za naslednje leto tako, da pošlje poziv za predloge tem strokovnim svetom in javnim zavodom s področja vzgoje in izobraževanja. Rok za posredovanje predlogov tem je 30 dni.

Svet teme nacionalnih evalvacijskih študij identificira na podlagi naslednjih kazalcev/kriterijev:

- prejetih predlogov s strani strokovnih svetov in javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja;
- uporabnost rezultatov in temeljnih ugotovitev evalvacijskih študij za oblikovanje šolskih politik;
- omogočanje kontinuiranega spremljanja posameznih področij sistema in programov vzgoje in izobraževanja,
- razpoložljivost finančnih sredstev.

5. člen
(izbira tem nacionalnih evalvacijskih študij)

Minister ob upoštevanju predloga tem sveta praviloma do marca tekočega leta s sklepom sprejme končni izbor tem nacionalnih evalvacijskih študij in obseg finančnih sredstev za njihovo izvajanje. Minister s sklepom določi tudi koordinatorskega.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka minister lahko izjemoma sprejme temo nacionalne evalvacijske študije in obseg finančnih sredstev za njeno izvajanje tudi po poteku roka, navedenega v prvem odstavku tega člena.

6. člen
(izbira izvajalcev)

Na podlagi izbora tem nacionalnih evalvacijskih študij in finančnega okvira koordinatorski na svojih spletnih straneh in na spletnih straneh ministrstva praviloma v 30 dneh objavi javno povabilo.

Rok prijave v okviru javnega povabila je 30 dni. Koordinator na podlagi javnega povabila pridobi predloge prijaviteljev nacionalnih evalvacijskih študij. Vsebina javnega povabila mora ustrezati vsem določbam tega protokola.

Koordinator mora v roku 10 dni po izteku roka prijave identificirati morebitne nepopolne predloge in njihove prijavitelje pozvati k dopolnitvi. Če prijavitelj v roku 10 dni od prejema poziva ne posreduje popolne vloge, se njegov predlog zavrne.

Koordinator mora popolne predloge v 30 dneh po izteku roka prijave posredovati svetu.

7. člen (vsebina predloga nacionalne evalvacijske študije)

Vsebina predloga posamezne nacionalne evalvacijske študije vsebuje naslednje elemente:

- Uvod, ki vsebuje vsaj naslednje elemente:
 - o formalni okvir študije,
 - o opredelitev ciljev študije,
 - o argumentacijo smiselnosti vsakega opredeljenega cilja,
 - o oceno stopnje uresničljivosti raziskovalnih ciljev in opredelitev morebitnih omejitev glede doseganja posameznih raziskovalnih ciljev.
- Metode raziskovanja, ki zajemajo vsaj naslednje elemente:
 - o Predvidene metode raziskovanja glede na posamezne raziskovalne cilje (za vsak cilj posebej se opredelijo vse predvidene raziskovalne metode).
 - o Za kvantitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (anketa, strukturirano opazovanje, eksperiment) je potrebno opredeliti:
 - osnovno populacijo ter tip, osnovno strukturo in obseg raziskovalnega vzorca,
 - način zbiranja podatkov z opredelitvijo načina zagotovitve ustrezne (načelno vsaj 50 %) stopnje realizacije vzorca na vseh ravneh oz. z argumentacijo o zagotavljanju nepristranskosti vzorca,
 - uporabljen inštrument (okvirna vsebina vprašalnika/načrt opazovanja...)
 - predvidene postopke analize pridobljenih podatkov.
 - o Za kvalitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (intervju, fokusna skupina, opazovanje z udeležbo) je potrebno opredeliti:
 - populacijo, ki jo raziskujemo ter način vzorčenja;
 - uporabljeni inštrument (usmeritvena vprašanja za intervju ali fokusno skupino / načrt opazovanja)
 - predvidene postopke analize pridobljenih podatkov.
 - o Za sekundarno analizo podatkov je potrebno navesti vir in značilnost podatkov ter predvidene metode njihove obdelave.
- Strokovni življenjepisi nosilca predloga in članov raziskovalne skupine, iz katerih so razvidni podatki za ugotavljanje raziskovalne usposobljenosti v skladu z 9. členom tega protokola. Življenjepisi morajo biti predloženi v skladu z obrazcem EUROPASS v slovenskem jeziku.
- Časovni načrt nacionalne evalvacijske študije s predvidenim obsegom financiranja.

8. člen

(kazalci za ocenjevanje kakovosti predlogov in raziskovalne usposobljenosti nosilca predloga ter raziskovalcev)

Kazalci raziskovalne kakovosti predlogov

Raziskovalna kakovost predlogov nacionalnih evalvacijskih študij se ocenjuje z naslednjimi kazalci:

- skladnost teoretičnih izhodišč in ciljev predloga evalvacijske študije z razpisano temo evalvacijskih študij;
- metodološka primernost predloga evalvacijske študije;
- izvedljivost programa;
- predviden obseg financiranja predloga evalvacijske študije.

Kazalci raziskovalne usposobljenosti nosilca predloga in raziskovalcev

Kakovost raziskovalne usposobljenosti nosilca predloga nacionalne evalvacijske študije ter raziskovalcev v raziskovalni skupini se ocenjuje z naslednjimi kazalci:

- kazalci raziskovalne uspešnosti nosilca predloga nacionalne evalvacijske študije, kot so določeni v 9. členu tega protokola v obdobju zadnjih petih let;
- vključenost nosilca predloga in članov raziskovalne skupine v ostale mednarodne raziskovalne oziroma razvojne programe ter projekte in
- izkušnje oziroma reference nosilca predloga in članov raziskovalne skupine na področju vsebine prijavljene evalvacijske študije;
- raziskovalno in razvojno sodelovanje nosilca predloga in članov raziskovalne skupine z drugimi raziskovalnimi organizacijami na področju vzgoje in izobraževanja.

9. člen

(odgovorni nosilec nacionalne evalvacijske študije)

Odgovorni nosilec nacionalne evalvacijske študije je raziskovalec, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega nosilca raziskovalnega projekta, predpisane s 63. členom Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (Uradni list RS, št. 186/21 in 140/23, v nadaljevanju ZZRID):

- ki ima izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu tretje stopnje oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih tretje stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 10. raven,
- izkazuje mednarodno primerljive raziskovalne rezultate.

Kriterije za ugotavljanje izpolnjevanja izkazovanja mednarodno primerljivih raziskovalnih rezultatov in obdobje zajema mednarodno primerljivih raziskovalnih dosežkov na predlog znanstvenega sveta ARIS sprejme upravni odbor ARIS. Obdobje zajema mednarodno primerljivih raziskovalnih rezultatov se lahko v primeru odsotnosti iz petega odstavka 61. člena ZZRID podaljša največ za čas odsotnosti.

III. Izvajanje nacionalnih evalvacijskih študij

10. člen

(odgovornost odgovornega nosilca nacionalne evalvacijske študije)

Odgovorni nosilec evalvacijske študije je v sodelovanju z odgovorno osebo koordinatorja odgovoren za vsebinsko pripravo in izvedbo evalvacijske študije. Odgovorni nosilec evalvacijske študije je odgovoren tudi za:

- vodenje, organiziranje in koordiniranje dela v okviru evalvacijske študije;
- razporejanje raziskovalcev, strokovnih in tehničnih sodelavcev na posamezne naloge evalvacijske študije;
- izvedbo in realizacijo ciljev evalvacijske študije;
- namensko in gospodarno porabo sredstev evalvacijske študije;
- predstavitve, pisanje vmesnih poročil in predstavitve rezultatov evalvacijske študije;
- upoštevanje smernic sveta glede sprotnega izvajanja evalvacijske študije;
- sodelovanje s svetom;
- pripravo vmesnih poročil in končnega vsebinskega poročila evalvacijske študije, vodenje evidence vseh uradnih dokumentov v zvezi z evalvacijsko študijo;
- javno objavo rezultatov evalvacijske študije, ki je dopustna šele po seznanitvi sveta z rezultati evalvacijske študije in po obravnavi na ustreznih strokovnih svetih.

Odgovorni nosilec nacionalne evalvacijske študije je dolžan pisno in ustno predstaviti zaključno vsebinsko poročilo na svetu in pristojnih strokovnih svetih.

11. člen

Svet najpozneje v 60 dneh po prejemu vseh popolnih predlogov nacionalnih evalvacijskih študij s strani koordinatorja sprejme sklep o izbranem izvajalcu evalvacijske študije.

Svet je dolžan o izbiri iz prejšnjega odstavka obvestiti koordinatorja in ministra.

12. člen

Koordinator je na podlagi sklepa sveta o izbiri izvajalca nacionalne evalvacijske študije, dolžan pisno obvestiti izbrane in neizbrane prijavitelje v roku 15 dni.

IV. Metodologija spremljanja nacionalnih evalvacijskih študij

13. člen

(spremljanje izvajanja nacionalnih evalvacijskih študij)

Svet imenuje delovno skupino treh recenzentov za vsako nacionalno evalvacijsko študijo posebej, sestavljeno iz dveh vsebinskih recenzentov in enega metodološkega recenzenta.

14. člen
(predstavitev in poročanje)

Odgovorni nosilec nacionalne evalvacijske študije mora pred začetkom izvajanja svetu predstaviti predlog nacionalne evalvacijske študije.

Odgovorni nosilec nacionalne evalvacijske študije najmanj enkrat letno pripravi in na svetu predstavi vmesno poročilo. Svet lahko zahteva tudi dodatna vmesna poročila, pri čemer je dolžan o tem pisno obvestiti koordinatorja in odgovornega nosilca najmanj 30 dni pred rokom za oddajo dodatnega vmesnega poročila. Vmesno poročilo o izvajanju nacionalne evalvacijske študije mora vsebovati najmanj naslednje elemente:

- podatke o doseganju ciljev evalvacijske študije,
- zbrane podatke in njihovo analizo, v skladu z metodološkim načrtom evalvacije,
- poročilo o porabljenih finančnih sredstvih.

Pozitivna ocena vmesnega poročila s strani sveta je pogoj za nadaljevanje študije. V primeru negativnega mnenja vsaj enega od recenzentov, lahko svet predlaga koordinatorju, da prekine študijo in izvede ustrezne postopke.

Svet je dolžan o odločitvi iz prejšnjega odstavka obvestiti ministra.

15. člen
(končno poročilo nacionalne evalvacijske študije)

Končno poročilo mora biti pripravljeno najkasneje v roku 24 mesecev od predstavitve predloga nacionalne evalvacijske študije svetu.

Končno poročilo mora biti sestavljeno iz 2 sklopov, in sicer: iz končnega vsebinskega poročila, ki ga pripravi odgovorni nosilec evalvacijske študije, in končnega finančnega poročila, ki ga pripravi koordinator evalvacijskih študij.

Končno vsebinsko poročilo evalvacijske študije mora vsebovati najmanj naslednje elemente:

- Povzetek (do 500 besed) v slovenskem in angleškem jeziku.
- Uvod, ki vsebuje vsaj naslednje elemente:
 - Formalni okvir študije,
 - Opredelitev ciljev študije,
 - Zagotovilo skladnosti študije s potrjenim predlogom študije, skupaj z utemeljitvami vseh morebitnih odstopanj, še posebej z vidika doseganja ciljev študije.
- Metode raziskovanja, ki zajemajo vsaj naslednje elemente:
 - Uporabljene metode raziskovanja glede na posamezne raziskovalne cilje (za vsak cilj posebej se opredelijo vse uporabljene raziskovalne metode).
 - Za kvantitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (anketa, strukturirano opazovanje, eksperiment) je potrebno opredeliti:
 - osnovno populacijo ter tip, osnovno strukturo in obseg raziskovalnega vzorca,
 - način zbiranja podatkov z opredelitvijo načina zagotovitve ustrezne (načelno

- vsaj 50 %) stopnje realizacije vzorca na vseh ravneh oz. z argumentacijo o zagotavljanju nepristranskosti vzorca,
 - uporabljen inštrument (okvirna vsebina vprašalnika/načrt opazovanja...)
 - uporabljene postopke analize pridobljenih podatkov.
 - Za kvalitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (intervju, fokusna skupina, opazovanje z udeležbo) je potrebno opredeliti:
 - populacijo, ki jo raziskujemo ter način vzorčenja;
 - uporabljeni inštrument (usmeritvena vprašanja za intervju ali fokusno skupino / načrt opazovanja)
 - uporabljene postopke analize pridobljenih podatkov.
 - Za sekundarno analizo podatkov je potrebno navesti vir in značilnost podatkov ter uporabljene metode njihove obdelave.
 - Rezultati naj:
 - bodo strukturirani po posameznih ciljnih študije,
 - predstavijo vse (in samo) tiste podatke in analize, ki so potrebni z vidika doseganja zastavljenih ciljev študije (če raziskovalci želijo predstaviti rezultate, ki niso neposredno vezani na raziskovalne cilje, naj jih predstavijo v posebnem podpoglavju),
 - vsebujejo tudi osnovne interpretacije, ki rezultate povežejo s cilji študije
 - Sklepi in predlogi naj vsebujejo vsaj naslednje:
 - povzetek ugotovitev za vsak zastavljen raziskovalni cilj,
 - sintezo spoznanj glede na vse ugotovitve,
 - predlogi priporočil naročniku, ki morajo jasno izhajati iz ugotovitev študije.

Končno finančno poročilo evalvacijske študije mora vsebovati najmanj naslednje elemente:

- razdelitev porabe finančnih sredstev po posameznih fazah projekta,
- razdelitev porabe finančnih sredstev po posameznih metodah zbiranja in analize podatkov,
- opredelitev skupne vrednosti materialnih stroškov ter stroškov za honorarje raziskovalcev in drugih sodelavcev.

16. člen

(obravnava končnega poročila in javnost dela)

Postopek obravnave rezultatov nacionalnih evalvacijskih študij – končnih poročil nacionalnih evalvacijskih študij je naslednji:

- Odgovorni nosilec evalvacijske študije, skladno z rokom, določenim v potrjenem predlogu evalvacijske študije, pošlje končno vsebinsko poročilo o izvedbi evalvacijske študije svetu, končno finančno poročilo in končno vsebinsko poročilo pa ministru.
- Svet pošlje končno vsebinsko poročilo trem recenzentom (recenzentu odgovornemu za metodologijo in dvema recenzentoma odgovornima za obravnavano vsebino).
- Svet se na seji seznanja z ocenami recenzentov. Odgovorni nosilec evalvacijske študije na kratko predstavi končno vsebinsko poročilo. Svet v prisotnosti odgovornega nosilca evalvacijske študije obravnava končno vsebinsko poročilo ter o njem poda mnenje.
- Končno vsebinsko poročilo, vključno z mnenjem sveta se pošlje v vednost pristojnemu strokovnemu svetu.

- Podanemu pozitivnemu mnenju sveta sledi objava končnega vsebinskega poročila in spremljajoče baze podatkov nacionalne evalvacijske študije na spletnih straneh ministrstva in spletnih straneh koordinatorja.

Na predstavitve evalvacijskih študij se poleg članov sveta vabi predstavnike ministrstva. Javnost rezultatov in temeljnih ugotovitev nacionalnih evalvacijskih študij se zagotavlja z objavo končnih vsebinskih poročil evalvacijskih študij na spletnih straneh ministrstva in na spletnih straneh koordinatorja.

V. Končne določbe

17. člen (spremembe protokola)

Ta protokol se lahko spremeni ali dopolni po postopku, ki velja za njegov sprejem. Predloge za njegove spremembe ali dopolnitve dajejo predsednik in člani sveta.

18. člen (sprejetje in veljavnost protokola)

Ta protokol je sprejet, ko zanj glasuje večina članov Sveta in začne veljati, ko ga podpiše predsednik sveta.

Ljubljana, dne 20. 5. 2024

dr. Sonja Rutar
Predsednica Sveta za kakovost in evalvacije